

PSIXOLOGIK BEPUSHTLIK

<https://doi.org/10.5281/zenodo.7636173>

ELSEVIER

Foundation of Advanced Research Publishers

Karimjonova Gulsanam

Abstract: Ushbu maqolada Psixologik bepushtlik deb nomlangan narsa nima? Psixologik bepushtlik - insonning ichki mojarolari va qo'rqvlari uning reproduktiv salomatligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi shartdir. Bunday holatda bemor homiladorlik va bolaning tug'ilishi uchun istak bildirmaydi. Ko'pgina hollarda bu holat bostirilib, tan olinmaydi, lekin eng asosiy dastur hisoblanadi. Natijada paydo bo'lgan buzilishlar teskari bo'lib, funksional kasalliklarga bog'liq bo'lib, turli darajadagi tartibga solinadi. Shu savollarga javob olamiz.

Keywords: Psixologiya, kasallik, ruhiyat, anomal holat, psixogen.

About: FARS Publishers has been established with the aim of spreading quality scientific information to the research community throughout the universe. Open Access process eliminates the barriers associated with the older publication models, thus matching up with the rapidity of the twenty-first century.

Received: 11-02-2023

Accepted: 12-02-2023

Published: 22-02-2023

Ushbu bepushtlikning bu shakli asosan ayollarga xos bo'lib, unumdor davr ichida deyarli har qanday yoshda sodir bo'lishi mumkin. Ammo bunday muammolar erkaklar ichida paydo bo'lishi mumkin.

Psixologik omil boshqa sabablar bilan birlashtirilishi mumkin, bu ko'p hollarda shifokorlarning e'tiborini o'ziga qaratadi. Bunday holda, turmush o'rtoqlar juda ko'p va ko'pincha noqulay ishlarni boshdan kechiradilar, har qanday ta'sir ko'rsatmasdan turli xil dori-darmonlarni qabul qiladilar va hatto jarrohlik aralashuvlar o'tkazadilar. Bunday davolanishdan kutilgan natija yo'qligi, hissiy holatning yomonlashuvi va mavjud ichki mojarolarning yomonlashuvining yana bir sababidir.

Bundan tashqari, psixogen ta'sirlari endokrin kasalliklarni kuchaytirishi va hatto ularning paydo bo'lishining asosiy sababi bo'lishi mumkin. Bunday vaziyat ko'p hollarda e'tiborga olinmaydi. Bu davom etayotgan gormon terapiyasidan yon ta'sirlarni rivojlanishiga, davolash samaradorligini pasayishiga va hatto erta bosqichlarda yuzaga kelgan homiladorlikning uzilishiga olib kelishi mumkin.

Psixogen infertiliya birinchi va ikkinchi darajali bo'lishi mumkin. Bunday shartlardan foydalanishda hal qiluvchi omil, agar ular bolaning tug'ilishiga olib kelmasa ham, o'tmishda homiladorlikning mavjudligi. Bu er-xotinlarning va undan oldingi jinsiy sheriklarimizning unumdorligini hisobga oladi.

Psixologik muammolar va reproduktiv tizim: bu qanday bog'liq?

Bachadonning psixogen shakli patogenezi ovaryan va boshqa reproduktiv organlarning neyroxumoral regulyatsiyasi bilan bog'liq. Aslida, noxushliklar psixomatik kasalliklar deb tasniflanadi. Bu asosiy patogenetik omil hal

etilmaydigan psixologik to'qnashuvlarni jismoniy shaklga aylantiradigan kasalliklarning nomi. Bu kasallikning klinik ko'rinishini boshqaradigan va asosiy terapatik usullarni aniqlaydigan ba'zi bir badandagi kasalliklar rivojlanishiga olib keladi.

Reproduktiv tizimning faoliyati gormonga bog'liq bo'lgan jarayondir. Shu bilan birga, gipotalamus-gipofiz tizimi yumurtaliklarni faoliyatini muvofiqlashtirishda muhim rol o'ynaydi. Bu barcha ichki organlar va periferik endokrin bezlarning ishlashini otonomik va yuqori neyroendokrin bilan boshqarishga javob beradigan chuqur miya tuzilmalari majmuasidir.

Ko'p boshqa gipofiz bezlari bilan birgalikda gonadotropik gormonlar chiqariladi. Bir ayolda follikul o'sishi va keyinchalik ovulyatsiya bilan ovaryan to'qimalarda faol ishlash va davriy o'zgarishlarni ta'minlaydigan follikulani ogohlantiruvchi (FSH) va luteinizatsiya qiluvchi gormonlar (LH). Gonadalarda ayol jinsiy gormonlarini (estrogen, progesteron) ishlab chiqarish ikkilamchi bo'lib, gonadotropik gormonlar tomonidan boshqariladi.

Hipotalamus-gipofiz sistemasining ishlashi endokrin bezlar va miyadan hisobot bilan ta'minlanadi. Va faqat umumiy somatik emas, balki psixo-emotsional holat ham muhimdir.

Har qanday ijobiy yoki salbiy tajriba, ichki psixologik to'qnashuvlar, xulq-atvorni yaratish - bularning hammasi miyaning ko'p sonli neyrotransmitterlarining muvozanatining o'zgarishi bilan ta'minlanadi va ta'minlanadi.

Bu gipotalamus va gipofiz bezi hujayralarining qo'zg'aluvchanligi va sekretiya faoliyati darajasiga ta'sir qiladi. Va bu tuzilishlar inson tanasida muayyan tarjimonning rolini bajaradi, bu hissiyotlarni, motivatsiyani va harakatchan hokimlarni somatik darajadagi o'zgarishlarga aylantiradi. Shuning uchun reproduksiya bo'yicha mavjud psixologik blok jinsiy organlarda tarkibiy o'zgarishlarning paydo bo'lishidan qat'iy nazar, insonning reproduktiv funksiyasini bostirishga qodir.

Qanday qilib bu o'zini ko'rsatmoqda?

Bolalarning bepushtlikning psixologik jihatlari haqida reproduktiv salomatlik bor-yo'qligini hisobga oladigan bo'lsak, ular 12 oy yoki undan ko'proq vaqt davomida bolani tug'dira olmaydilar.

Psixogen bezovtalikning mumkin bo'lgan belgilaridan biri homiladorlikning kechiktirilganligi, dastlabki bosqichlarda o'z-o'zidan olib borilgan abort qilish, soxta homiladorlik, joriy rejalashtirish davrida ayol tomonidan o'tkaziladigan homiladorlikni o'z ichiga oladi.

Bundan tashqari, psixologik omil homiladorlik va homiladorlik tsiklining gormonal tuzilishini davom ettirish, reproduktiv texnologiyalarni qo'llash orqali homilador bo'lishga urinishlarning samarasiz bo'lishiga olib kelishi mumkin.

Ayollarda psixogen bepushtlikning klinik variantlari quyidagilardir:

Anovulyatsion tsikllar. Shu bilan birga, dominant follikul ildiz otgan va etuk emas yoki muayyan bosqichda teskari rivojlanishga uchraydi. Bundan tashqari follikulyar kist shakllanishi bilan ovulyatsiyani bostirish va pishgan tuxum hujayralarining o'lishi ham mumkin.

Dishormonal kasalliklar, hayzli-ovaryan tsiklining follikulyar fazasida endometriyal funktsional qatlamning proliferatsiya jarayonini buzilishiga olib keladi.

Progesteron fazasini keltirib chiqarmaslik, bu urug'lantirilgan tuxumni joylashtirish jarayoniga salbiy ta'sir qiladi va uni rad etishga olib kelishi mumkin.

Vagina ichakdan bachadonga kirib borishiga to'sqinlik qiladigan serviks mukusining tuzilishi va kislotaliligi.

Fallop naychalarining villi epiteliyasining funktsional faolligini buzish, ularning aniqligini saqlab qolish. Bu yumurtatilgan tuxumlarning bachadon ichida tabiiy migratsiyasini murakkablashtiradi va sperma harakatining progressivligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Antisperm antikorlari ishlab chiqarish. Biroq, ko'plab mutaxassislar bepushtlikning bu sababini, albatta, psixogen xususiyatga ega emaslar. Garchi ayolning neyroendokrin maqomini immun tizimining patologik faoliyatiga ta'siri inkor etolmaydi.

Yumurtali tuxum atrofidagi albugin tarkibidagi o'zgarishlar spermatozoidning penetratsiyasini sezilarli darajada murakkablashtiradi va o'g'itlash ehtimolini pasaytiradi.

Erkaklarda psixogen bepushtlik erektil va ejakulyatsion disfunktsiya, ayol sherikning ovulyatsiya davrida jinsiy aloqani behushlikdan qochish bilan xulq-atvorining kasalliklari sifatida namoyon bo'lishi mumkin. Shu bilan birga, bu o'zgaruvchan gormonlarning ta'sirida spermatogenezning tsivilizatsiyaga tushishi mumkin.

Xo'sh, bunday muammo ayollarda nima bo'ladi?

Ayollarda bepushtlikning eng keng tarqalgan psixologik sabablari qo'rquvdir. Bo'lishi mumkin:

O'limdan qo'rqish yoki tug'ruq paytida og'ir tartibsizliklarni boshdan kechirish. Bunday fobiya ko'pincha reproduktiv davr boshlanishidan oldin shakllanadi va jinsiy faoliyat boshlanishi bilan amalga oshiriladi. Bu erda qizning yoshiga mos bo'lmagan, haqiqiy tug'ruq videosi va homilador ayollar uchun ta'lim dasturlarini tomosha qilayotgan qizning taassurotlari muhim ahamiyatga ega. Ektranda nima yuz berayotganini, qonning turi va tug'ruqdagi tovushlarni tushunmaslik - bularning hammasi bolani qo'rqitadi va fobiya shakllanishi uchun

asos yaratadi. Katta yoshdagilarga tegishli tushuntirishlarning etishmasligi uni mustahkamlaydi.

Quvvatlanadigan umumiy og'riqdan qo'rqish. Bunday xavotirlar, odatda, bolalik davrida yoki o'smirlik davrida kam va bevosita vizual ma'lumotlarning olinishi bilan bog'liq. Yaqin qarindoshlari yoki allaqachon qiz do'stlarini tug'dirgan hissiy rangli hikoyalar ham muhim rol o'ynashi mumkin.

Oddiy hayot tarzidagi radikal o'zgarishlar qo'rquvi. Ayol, "jamiyat hayotidan chiqib ketishdan" qo'rqishadi, moliyaviy yo'qotishlarga olib keladi, kasbiy salohiyatini yo'qotib, "o'z ishini oxiriga etkazishadi" ... Qo'rquv ham ichki qarindoshlik munosabatlariga daxldor bo'lishi mumkin. Bu holda bolaning yoqimli qo'shma marosimlari va shaxsiy makon deb atalishidan keyin saqlanib qolish xavotirlari mavjud.

Vizual e'tirozni yo'qotishdan qo'rqish. Ayol tug'ruqdan keyingi og'irlikning oshishi, cho'ziluvchan belgilar va pigmentlar paydo bo'lishidan, ko'krak shaklidagi o'zgarishlardan va rasmning umumiy konturidan qo'rqishi mumkin. Ba'zilarga homiladorlik xususiyatiga ega bo'lgan qorin va sut bezi bezlarining o'sishi juda yoqimsiz ko'rinadi. Bunday qo'rquvning asosi, odatda, jinsiy sherik / turmush o'rtog'i paydo bo'lganida insonning sodiq qolishiga shubha bilan qaraydi. Xastalik belgilariga ega bo'lgan yoki bemorning semirishdan qutulgan o'z jozibadorliklarida ishonchsizlik hissi bo'lgan ayollar, ularning tashqi qiyofasi xususida tashvishlanadilar.

Tabiiy tug'ish paytida vaginal to'qimalarning kuchayishi natijasida jinsiy hayot sifatining mumkin bo'lgan yomonlashuvidan qo'rqish, badanning davrida yoki gormonal o'zgarishlarning fonida epizyotomiya natijasida. Bu holda, ayol nafaqat o'z his-tuyg'ularini, balki turmush o'rtog'ini qoniqtirishni ham tashvishga solishi mumkin.

Keksalar juda keng tarqalgan va ko'pincha bemorlar tomonidan ko'paytirilishga qaratilgan ichki taqiqlarning sababi sifatida har doim og'zaki yozilgan. Ammo ayollarda psixologik bepushtlik boshqa omillar bilan bog'liq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Kaykovus. Qobusnoma. - T.: «Istiqolol», 1994. -26-b.
2. Jalolov A. Kasb qanday tanlanadi. - T., 2010. -62-b.
3. Mahmud Hasaniy. Odob bo'stoni va axloq gulistoni. - T.: «Fan», 2014 y. -20-b.